

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

DOF-notat skal danne baggrund for forvaltning af vandrefalk i Danmark

Et nyt DOF-notat udpeger de bedst egnede lokaliteter til opsætning af redekasser til vandrefalk. Notatet er udarbejdet som en del af DOF's Projekt Fokuseret Fugleforvaltnings indsats for at fremme vandrefalkens fortsatte udbredelse i Danmark. Notatet tager desuden hensyn til ønsket om at beskytte truede arter af eng- og vadefugle, der alle er blandt vandrefalkens byttedyr.

Vandrefalken har siden 2011 indgået i Projekt Fokuseret Fugleforvaltning, hvor DOF målrettet arbejder på at beskytte og øge ynglebestanden for en række sjældne og truede danske fuglearter.

Som led i projektet, der blandt andet skal sikre vandrefalkens fortsatte udbredelse i Danmark, vil der i alt blive opsat fem redekasser på egnede vandrefalkelokaliteter. Håbet er, at redekasserne fremover vil kunne bane vejen for flere ynglende vandrefalke i landet.

Ung vandrefalk i luften over havet ved Møns Klint. Denne unge er blot én af de mange, der er kommet på vingerne i 2012, som har vist sig at være et rekordgodt år for vandrefalken. Foto: Jan Skriver.

Men kasserne kan ikke sættes op alle steder. Ud over at forsøge at hjælpe vandrefalken ønsker DOF også at tage hensyn til andre sjældne og truede arter.

Det går rigtig godt for vandrefalken i Danmark i disse år. Stort set alle tidligere kendte ynglepladser på klipper og klinter er besat af ynglende vandrefalke, og fuglene producerer mange unger. Men det er vigtigt, at vi hjælper arten videre på en ansvarlig måde, som tager hensyn til andre truede ynglefugle, siger Egon Østergaard, formand i Dansk Ornitologisk Forening.

Derfor er der nu ved hjælp af GIS-analyser udpeget en række egnede lokaliteter til opsætning af vandrefalkekasser. På den måde tages der hensyn til de potentielt negative konsekvenser af opsætningen af redekasser tæt på vigtige ynglelokaliteter for fire arter af truede eng- og vadefugle.

Notatet er udarbejdet i et samarbejde mellem Projekt Fokuseret Fugleforvaltning, Naturpolitisk Udvalg, Videnskabeligt Udvalg og den artsansvarlige caretaker for vandrefalk.

Redekasser skal bidrage til fortsat fremgang

Vandrefalken genindvandrede som ynglefugl i Danmark i 2001 efter at have været fraværende i flere årtier som følge af miljøgifte og menneskelig forfølgelse. Siden genindvandringen har den danske ynglebestand været stabilt stigende.

I 2012 er den danske ynglebestand på hele 10-12 vandrefalkepar, hvilket er det største antal, der nogensinde er registreret, og det er noget af en dansk succeshistorie. Særligt på baggrund af vandrefalkens kraftige fremgang i Nordtyskland og det sydlige Sverige, er der en glædelig udsigt til endnu flere ynglepar i Danmark i de kommende år.

Med det nuværende antal ynglepar er kernelokaliteterne Møns Klint, Stevns Klint og Slotslyngen ved Hammeren på Bornholm formentlig nu fuldt optaget. En øget fremgang for vandrefalken i Danmark skal derfor primært ske i kraft af redekasser på andre potentielle ynglelokaliteter i Danmark.

Redekasserne giver samtidig en enestående mulighed for formidling af vandrefalkens spændende natur til et bredt publikum. Det er derfor af særlig vigtighed, at der netop i disse år sættes fokus på såvel positive som negative konsekvenser af opsætning af redekasser til vandrefalken.

Når der står truede ynglefugle på menuen

Vandrefalkens utrolige fart- og jagtegenskaber gør den til en meget betydningsfuld jæger, der ved sin blotte tilstedeværelse kan påvirke dynamikken i de øvrige fuglebestande i et område. Opsætningen af redekasser til vandrefalken kan derfor have konsekvenser, der er større og mere vidtrækkende for bestandene af byttedyr end blot det at blive fanget og dræbt.

For fuglearter med talstærke bestande er konsekvenserne minimale, men vandrefalken kan udgøre en potentiel trussel for bestande af sjældne arter, der i forvejen er sårbare. I Danmark har ynglebestanden af flere eng- og vadefugle længe været i tilbagegang som følge af for eksempel habitatforringelse.

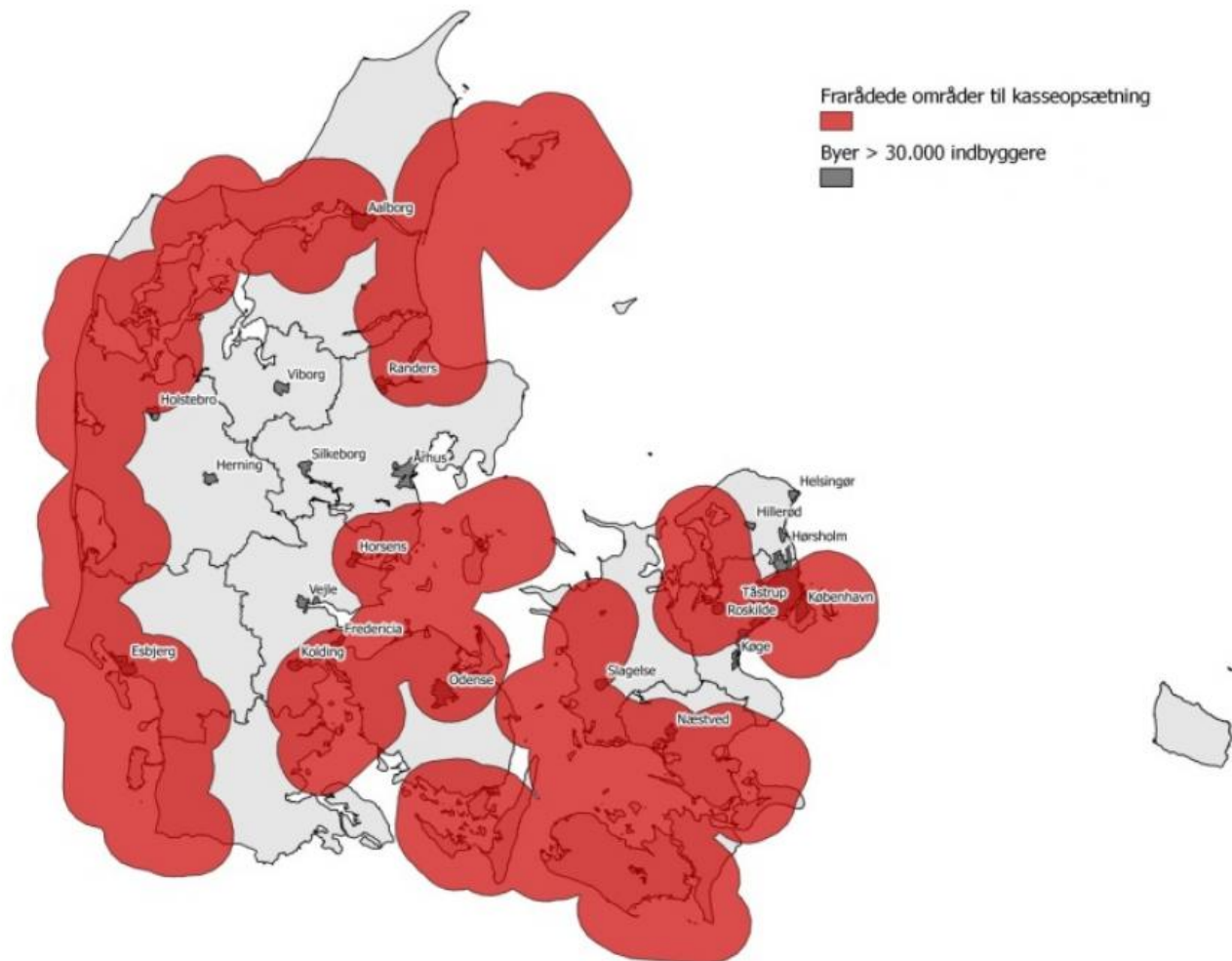

Brushanen er en af de sjældne og truede engfugle, som DOF i mange år har været med til at overvåge og beskytte. Vi ønsker derfor også at tage hensyn til denne og andre sårbare arter, når der skal anbefales opsætningssteder til vandrefalkekasser. Foto: John Larsen.

Der er foretaget en bekostelig og omfattende naturpleje i forbindelse med ønsket om at beskytte de danske eng- og vadefugle, og denne indsats bør derfor tages i betragtning, når man med opsætning af redekasser ønsker at fremme arter, der kan have en potentiel negativ indvirkning på andre bestande af sjældne og truede arter.

Vi kan ikke kontrollere naturen, så vandrefalken kan sagtens indvandre til de røde områder helt naturligt. Hvis det sker, er den selvfølgelig ganske velkommen. Men DOF anbefaler, at man ikke kunstigt spreder bestanden til de røde områder ved at sætte vandrefalkekasser op, siger Egon Østergaard.

De truede fuglearter, notatet fokuserer på, er brushane, stor kobbersneppe, almindelig ryle (engryle) og klyde, hvis størrelse og status som fåtallige ynglefugle i Danmark gør dem særligt sårbare over for tilstedeværelsen af ynglende vandrefalke.

Områder, der indeholder vigtige ynglelokaliteter for brushane, stor kobbersneppe, almindelig ryle (engryle) og klyde, bør som udgangspunkt undgås som lokaliteter til opsætning af vandrefalkeskasser. Kortet her viser de områder, der er ynglelokaliteterne for de fire arter med en 15 km bufferzone, som ifølge notatet bør undgås.

En ansvarsbevidst forvaltningsindsats

En af DOF's mærkesager er en ansvarlig forvaltning af naturen og fuglene, hvor alle relevante aspekter så vidt muligt afvejes i forbindelse med særlige forvaltningsindsatser. Notatet udgør derfor et vigtigt fagligt værktøj i en ansvarsbevidst forvaltning af vandrefalken i Danmark og specifikt i beslutningsprocesser angående opsætning af redekasser til vandrefalk.

I det tilfælde, at der sker en ændring i de gældende forhold, for eksempel hvis vandrefalkens bestandsudvikling ændres fra fortsat stigning til nedgang, eller der foreligger ny viden om vandrefalkens fourageringsadfærd, vil DOF revidere notatet, så det lever op til de nye informationer.

Beslutninger om opsætning af redekasser til vandrefalken bør desuden bero på en individuel vurdering af den enkelte situation, hvor DOF gerne yder faglig rådgivning.

[Læs hele notatet på DOF's hjemmeside.](#)

Dato:
30. 11. 2012

Skrevet af:
Heidi Thomsen

Fotos af:
John Larsen
Jan Skriver
DOF

Emner:
DOF'S PROJEKTER

Tags:
DOF'S PROJEKTER, PROJEKT FOKUSERET FUGLEFORVALTNING, SJÆLDNE YNGLEFUGLE, VANDREFALK

Kilder

Læs mere om Projekt Fokuseret Fugleforvaltning

Læs mere om vandrefalken

Læs notatet: Udpegning af egnede opsætningssteder til vandrefalke-redekasser